

Erdő – Vagyon – Gazdálkodás

Zalában jártunk óriási bükkfák között, amikor a látvány hatása alatt a másodéves erdészek közül valakiből kiszökött a kérdés: „És ezeket tényleg ki fogják vágni?” Erre egy másik hallgató kijózanítólag kérdezett vissza: „Tálán hagynák itt, elrohadni?”

Hogy hol és mikor van szükség arra, hogy az egyébként hasznosítható fák az erdőben korhadjanak el, az egy összetett kérdés, de egy dologgal tisztában kell lennünk: ha az ezekben a fákban megtermett alapanyagról és a bennük tárolt energiáról lemondunk, pótlásukról gondoskodni kell.

Korunk egyik leglényegesebb felismerése éppen az, hogy számos esetben a természeti rendszerek észszerű hasznosítása kisebb környezeti terheléssel jár, mint az azokból származó javak mesterséges pótlása.

Az erdei fa energetikai hasznosítása is ezen esetek közé tartozik, sőt, ez a biogazdaság ágazatainak egyik szemléletes példája. A kedvező környezeti és gazdasági hatások nemcsak önmagában a biomasszához köthetők, hanem a termelési és felhasználási módtól is függenek, így esetenként a nagy távolságú szállítás, az alacsony energiahatékonyságú felhasználás, a légszennyezés stb. az egész folyamatot akár értelmetlenné is tehetik. Éppen ezért a biomassza felhasználását csak fenntartható termesztés és észszerű felhasználás mellett van értelme ösztönözni.

Az *Erdészeti Lapok* 2019. januári számában olvashattuk, hogy a EASAC a fentiek mellett azt is felvetette, hogy a kivágott és elégetett fa széntartalma csak az utódfák sok évtizedes növekedése révén köthető meg újra. A fakivágás és eltüzelés emiatt egy „szénhitel” felvételére hasonlít, amelyet az éves növedékekkel törleszhetünk.

Ez akkor is kifogásolható megközelítés lenne, ha az erdő egyetlen fából állna, vagy az erdővagyon egyetlen, egykorú erdőrézlet lenne. Mert még ebben az esetben is csak arra lenne jó ez a szemlélet, hogy az erdők hosszú folyamatainak bemutatásával eljelen-téktelenítse a tényt, hogy a felszabadu-

ló szén újra megkötése a tűzifa esetén lehetséges, míg a fosszilis energiaforrások esetén ez nem történik meg.

Emellett természetesen hangsúlyozni kell, hogy az erdővagyon-gazdálkodás célja éppen az, hogy az erdők koreloszlása és fahozamai egyenletek legyenek, hogy egyensúlyt találjunk az erdők élőfakészlete, növedéke és a fakitermelés között. Ennél fogva a szénforgalom stabilitását nem a hosszú időtáv, hanem a területi kiegyenlítés adja meg.

Somogyi Zoltán kollégám helyesen állapítja meg, hogy az erdővagyon-gazdálkodás soha nincs tökéletes egyensúlyban, hiszen a háborús vészhelyzetek, a természeti katasztrófák, vagy

csátásunkat ezáltal időlegesen csökkenthetjük.

Az erdő korosodásával kezdetben a növedékük, majd később az élőfakészletük is csökkenne, az egészségi állapotuk és felújulási képességük pedig várhatóan romlana, miközben semmilyen garancia sincs arra, hogy az emberiség ez idő alatt előállna egy új, karbontakarékos energiatermelési technológiával.

Ha ilyen kilátások mellett egy nem megújuló energiaforrás használatát erősítjük egy megújuló forrás helyett, ha rövid távú előnyöket remélünk hosszú távú áldozatok vállalásával egy bizonytalan eredmény érdekében, az nem lenne más, mint hazárdjáték a jövő generációinak terhére.

akár az erdőtelepítési kampányok a korosztályszerkezetben akkora hullámokat hagynak, amelyek elsimítása nagyon nehéz.

Napjainkban az igazi problémát azonban nem az egyenlőtlen korosztályszerkezet-eloszlás miatt fellépő hozamingadozás okozza, hanem a hozam ki nem használása. Európában és Magyarországon is megfigyelhető, hogy a hasznosítható faanyag egy tekintélyes része az erdőben marad és végleg elveszik. A gyérítések elmaradása és a faállományok túltartása miatt felgyorsuló mortalitás ma is létező jelenség erdeinkben.

Ez fokozódna tovább akkor, ha az erdők végvágását elhalasztanánk annak érdekében, hogy a fát az erdőben tartsuk, helyette pedig földgázt használjunk azt remélve, hogy a szénkibo-

Sokat nyerhetnénk azzal, ha a fából először termékek készülnének és csak az életciklusuk végén nyernék belőle energiát. Észszerűsíthetnénk az energiatermelést, különösen, ha nemcsak az égetési hatékonyságra, hanem a teljes életciklusra alapoznánk a döntéseket.

Beszélhetnénk arról is, hogy hogyan tudjuk hosszú távon fenntartani vagy növelni az erdővagyon élőfakészletét. Csak ne akarjuk az erdőben „elfüstölteni” a már megtermett értéket. A klímaváltozás problémájára olyan megoldásokat kell találni, amely hosszú távon is fenntartható és gazdaságilag is működőképes.

Dr. Schiberna Endre

tudományos tanácsadó/osztályvezető,
NAIK ERTI Ökonómiai Osztály

Fotók: **Agrárminisztérium**

**Hirdessen az
Erdészeti Lapokban!**